

Tranås/Ydre Släktforskarförening

Medlemsblad hösten 2017

Utflykt till Norra Vi
och
Ribbingshofs
herrgård

Sidan 8

Änglamakerskan
- vem var hon?

Sidan 6

Tranås Köping
År 1888

Sidan 4

Föredrag om DNA
i släktforskningen

Sidan 3

Temadag om
Digitala bilder
I släktforskningen

Sidan 3

Ordförandens tankar

Det finns två sorters människor: vår och höstmänniskor. Jag tillhör de senare. Inte för att jag inte uppskattar nyutslagna blommor eller solsken, utan för att hösten ofta har lite av känslan att komma i mål. Jag har fyra barn och våren och sommaren har alltid varit kulmen på året för dem. Förväntningarna är alltid höga; nu ska föräldrarna leverera! Sedan kommer hösten, så förstå mig rätt om jag säger att den för mig är en lugnets och fridens årstid. Ibland har pappa en segerkrans runt axlarna. Puh!

Idag exponeras vi för hela världen genom olika medier på ett sätt som ingen kunde ana för 50 år sedan. Dagens direkta förmedling genom framför allt Internet saknar motstycke i historien. Privatpersoner såväl som journalister trycker på en ikon på telefonen och sänder sedan live direkt och inlägget sprids vidare. Det är förstås mest fördelar. Tänk att kunna se och prata med en släkting på andra sidan jordklotet flera gånger om dagen, ja dygnet runt om du vill. Nackdelen med dagens medier, tycker jag, är att det inte finns några filter. Jag vet att åtminstone jag inte mår bra av att behöva se allt elände. Dessutom vet vi inte om det vi ser är sant eller "Fake News". Av sådana skäl är det viktigt att ha sina historiska sammanhang klara. Vi inleder så höstens program med en utflykt till Gammeby Hultet där vi blir guidade bland de olika byggnaderna och får veta mer om just denna vår historia.

DNA-forskning är på modet. Nu behöver vi kanske inte bry oss om födelseböckerna längre? Stoppa en tops i munnen och vi får snart svart på vitt om vi är släkt med brevbararen eller Gustav Wasa. Men är det bara jag som ännu är lite tveksam? Vad händer sedan med vårt DNA när det blivit katalogiserat av olika företag? Kan storebror utnyttja det som genetiskt källmaterial i olika syften? Samtidigt kanske vi här och nu kan vända på de onda krafter som idag försöker separera oss människor från varandra. Kanske kan vi visa hur vi alla härstammar ur ett gemensamt ursprung så ingen längre kan säga sig vara varken vit eller röd eller gul eller svart? Vi är nog alla intresserade av vad man faktiskt kan visa med nuvarande teknik. På höstens programpunkt om DNA i släktforskning får vi höra mer om detta av Eva Dahlberg.

Höst och vinter känns som den ideala årstiden för släktforskning. Nu kanske vi får tid att skriva ner de berättelser vi har hört och vårda de bilder vi tagit. För oss släktforskare är bildalbum och fotografier särskilt viktiga. Vi är väl många som sitter och funderar över vilka personerna är och var korten togs. Hur bevarar man historien tillsammans med bilden? Och hur bevarar man överhuvudtaget bilderna från förr? I januari får vi besök av Hans Bjernevik som berättar mer om detta.

Ja det var några nedslag i höstens och vinterns program. Resten hittar du här intill. Glöm inte notera i almanackan vilka dagar mötena är. Jag ser verkligen fram emot att träffa Er alla!

Välkomna i höst på våra olika aktiviteter!

Torbjörn Aronsson
Ordförande

Tack för mig!

Tack alla ni som läst mina kråkfötter på den här sidan under de senaste sex åren. Jag har nu efter 16 år slutat mitt uppdrag som ledamot i Tranås Ydre Släktforskarförnings styrelse. Det har varit så roligt och intressant att få vara med och leda denna framgångsrika förening. Jag tar med mig många trevliga minnen och upplevelser när jag nu går vidare till nygamla uppdrag såsom kursledare och kaffekokerska! Lycka till önskar jag vår nya ordförande Torbjörn Aronsson och övriga i styrelsen!

Gerd Brisfjord Karlsson

Nya medlemmar

Vi har glädjen att hälsa följande nya medlemmar välkomna i föreningen.

Reinhold Castensson, Linköping
Pia Gyllentorn, Landsbro
Yvonne Haglund, Tranås
Lennart Larm, Tranås

Harald Levander, Tranås
Eva Ringqvist, Tranås
Lena Skördeman, Ydre
Christian Stüker, Tranås

Program hösten-vintern 2017 –18

Gammelbyn Hultet

Lördagen 23 september kl. 10.00

Ulflykt till gammelbyn Hultet norr om Tranås, där du får vara med om en resa tillbaka i tiden. Här finns ett tjugotal kulturhistoriskt intressanta byggnader i ett naturskönt område vid sjön Sommen. Under ledning av guide får vi uppleva interiörer från den gamla bondekulturen, affärerna och industrisamhällets hantverksmiljöer. Samling kl. 9.30 på Parkhallens parkering i Tranås. Medtag kaffekorg!

Kostnad: 50:-. Anmälan senast 17/9 till Torbjörn 0140-18286, 073-901 28 19.

DNA i släktforskningen

Torsdagen den 19 oktober kl. 19.00 (OBS! Tiden)

Eva Dahlberg från Jönköping berättar om hur man kan använda DNA i släktforskningen. Hur det går till, vad man kan få svar på och vilka möjligheter som finns. Kaffeservering.

Plats: föreningslokalen, Storgatan 50 i Tranås.

Arkivens Dag - "Synd och skam"

Lördagen den 11 november kl. 11.00-15.00

Kl. 14.00 föredrag av Johan Birath
på temat "Synd och skam".

Mellan kl. 11 och 15 är alla välkomna att ta del av föreningens arkivmaterial och databaser. Kaffeservering. Ett samarbete med Holavedens Hembygdsförening.

Plats: föreningslokalen, Storgatan 50 i Tranås.

Julkaffe

Torsdagen den 7 december kl. 18.30

Julkaffe med samvaro, underhållning och lotterier. Plats: föreningslokalen, Storgatan 50 i Tranås.

Digitala bilder och gamla fotografier

Lördagen den 27 januari kl. 11.00 - 15.00

Kl. 12.00 föredrag av Hans Bjernevik
"Digitala bilder i släktforskningen"

Hans pratar om bildhantering, digitalisering, upphovsrätt mm.

Temadag för alla om bilder med utställning av gamla fotografier från Tranås och Ydre, visning av bildhanteringsprogram mm. Kaffeservering.

Plats: föreningslokalen, Storgatan 50 i Tranås.

Kungliga bibliotekets digitala tidningstjänst.

Kungliga biblioteket håller just nu på med ett projekt för att göra äldre tidningar tillgängliga på Internet. I april 2017 passerades 1 miljon tidningssidor, och man räknar med att 2 miljoner sidor från 60 olika tidningar ska vara fritt tillgängliga innan 2017 är slut. Intressant för vår del är Jönköpingsposten och Östgöta Correspondenten som båda finns tillgängliga.

Materialet når man på adressen <http://tidningar.kb.se> och klickar man i "Visa endast fritt material" så ser man bara det som är fritt tillgängligt. En sökning på Tranås ger 17149 träffar, en sökning på Ydre ger 6307 träffar så det finns lite att läsa. Ett exempel på vad man kan hitta finns nedan.

Jönköpings-posten den 18 Oktober 1888:

"Tranås köping" är ett temligen stillsamt samhälle och invånarna lefva i sämja med hvarandra, dock saknas icke helt och hållet stridsämnen. Ett sådant, som temligen lifligt rycks sinnena med sig, är frågan om inrättande av krog i Tranås, hvarom skilda meningar råda. Humaniteten är å båda sidor, mellan nykterhetsvännerna och krogvännerna så pass stor, att mig veterligt icke några personliga anfall af någon nämnvärd beskaffenhet ägt rum.

Någon brännvinskrog finns här icke, men 2 st ölkrogar, hvars innehafvare hafva rättighet att servera öl till lagad mat åt spisande gäster och denna lagade mat lærer, efter hvad de påstå som varit i tillfälle att se den, bestå af några små smörgåsar med något kött eller ost på, alltsammans i värde af högst 2 öre st. Men så kostar icke heller hela måltiden mer än 25 öre för 2 a 3 personer med en helbutelj öl till (en helbutelj öl kostar utan mat 20 öre på ett sådant ställe), således godt pris på lagad mat till spisande gäster här i Tranås; men de, som spisa på sådana ställen, äro åtminstone icke för det tillfället storätna, ty det händer att samma smörgåsar kunna räcka till för många spisande gäster och ändå blir det kvarlevor öfver, så att, som sägen lyder, krögarens svin deraf blir feta.

Fulla och raglande personer är här temligen godt om, i synnerhet på torgdagar och marknader, oaktadt här ingen brännvinskrog är. Troligen beror det derpå, att den lagade maten till spisande gäster på nämnda ställe är så billig.

På andlig verksamhet är Tranås icke efter sin tid, här är fyra samfund, förutom statskyrkan nämligen en en friförsamling, en baptistförsamling, en metodistförsamling samt en frälsningsarmé. Friförsamlingen har sin verksamhet och sina sammankomster i missionsföreningens missionshus, som är rymligt och trefligt. Friförsamlingen tillhör ock missionsföreningen, men icke alla i missionsföreningen äro medlemmar i friförsamlingen utan en del tillhör statskyrkan (ja i ett fall tillhör ju alla statskyrkan, ty mig veterligt är ingen, som förligen begärt utträde). Frälsningsarmén har ock sina sammankomster i missionshuset, måndag, tisdag, torsdag och fredag kl. 8 em samt söndagar kl. half 8 f.m., 2 e.m och half 8 e. m. Friförsamlingen söndagar kl. 10 f.m. predikan samt kl. 4 e. m. bönestund, derjemte

e.m. Friförsamlingen söndagar kl 10 f.m predikan samt kl 6 e.m bönestund, derjemte onsdagar och lördagar kl 8 e.m bön och bibelläsning. Församlingens präster predika 2 söndagar i månaden kl 4 e.m. Dessutom hålla baptisterna sina större möten i missionshuset. Alliansmöten hållas stundom i missionshuset, de olika partien samlas och uppbyggas gemensamt i frid. Bap-

tisterna äro betänkta på att bygga ett kapell till sommar-
ren. Flera söndagsskolor både inom och utom köpingen
finnas, uti hvilka 9 söndagsskollärare från köpingen
verka. Dessutom finnes här en blåbandsförening och en
godtemplarloge, som arbeta för nykterhet, i hvilka inta-
gas medlemmar av hvilken religiös bekännelse som
helst, blott de äro absolutister. En sjukvårdsförening
finnes ock.

Bankrörelsen är ock med sin tid i Tranås, i det här fin-
nas 3 bank-inrättningar: Östergötlands enskilda banks
filial, Tranås folkbank och Sparbanken. Af köpmän är
här heller icke brist. Här är inte mindre än 28, deri

dock inberäknat 2 möbelmagasin och 3 brödbodar. Ett
stort måleribolag finnes, som tillika säljer tapeter, papp
och färagsaker samt oljor, samt sysselsätter 20 arbetare.
Tranås väfveribolag utöfvar en sträng disciplin med
avseende på nykterheten hos dess arbetare. Förliden
vecka fingo två arbetare sluta, därför att de icke, trots
varning, tagit sig till vara för att öfverlasta sig. En
sparkassa är inrättad för arbetare, så att då de blifva
utan sysselsättning hafva de något att reda sig med, tills
de kunna få nytt arbete.”

Anders Johansson

Amerikaveckan 2017

Årets Amerikavecka som firades i Ydre och Kinda blev en full-
träff för Tranås/Ydre Släktforskarförening. Veckan invigdes i
Kisa den 21 juli med Knut Knutsson, känd från Antikrundan, som
dragplåster och pågick sedan med olika aktiviteter under vecka
30.

Tisdagen den 25/7 och torsdagen den 27/7 deltog vår förening
med släktforskning på biblioteket i Österbymo. Det var fullsatt i
lokalen när Niklas Hertzman under tisdagseftermiddagen berättade
och visade Arkiv Digital's omfattande program. Han började
med att berätta hur han själv blev intresserad av släktforskning
genom sitt sökande på en trumpetare och fortsatte sen att visa

*Niklas Hertzman samlade en stor skara åhörare
till sitt föredrag på biblioteket i Österbymo*

*En del besökare på invigningen passade
på att klä sig tidstypiskt för tiden
vid utvandringen.*

Arkiv Digital's utveckling och möjligheter för
oss forskare. Som avslutning gav han lite för-
klaring kring DNA forskningen, som nu är ett
hett ämne. Hans lättsamma och intressanta
föredrag var mycket uppskattat av de närva-
rande.

Torsdagen bjöd föreningen på förmiddagsfika
med släktforskning. Från kl 10.00 till 13.00
var det kö till våra datorer. Många ville se hur
släktforskning går till och några hade frågor
om sina anor. Det blev en trevlig dag med
många samtal och samling kring kaffebordet.

Gerd Brisfjord Karlsson

Folksam

Lasse Karlsson

Tel. 076-125 30 39, lars.karlsson@folksam.se

 **Studieförbundet
Vuxenskolan**

Tranås

0140-163 04

Änglamakerskan - vem var hon?

Änglamakerskan, ja nog har vi hört ordet men vilken betydelse har det och vem var hon? Jo hon var en kvinna som mot ersättning tog hand om fosterbarn och genom att vanvårda dem göra dem till änglar. Det vill säga att hon skötte dem så illa att de dog. Vanvården gjordes oftast genom misshandel och svält. Några änglamakerskor tog till och med livet av spädbarnen så snart de fått sina pengar. Änglamakerskan kunde vara en ensamstående kvinna men hon kunde även vara gift. Att ta emot fosterbarn var ett sätt att försörja sig.

Hilda Nilsson dömdes 1917 till döden för mord på åtta fosterbarn.

En del insåg snart, att eftersom ersättningen var ett engångsbelopp, var det ekonomiskt lönsamt att låta en del av barnen dö. Det var Fosterbarnsnämnden som betalade en summa pengar för att barnen skulle bli omhändertagna. Alternativt betalade den ensamstående kvinnan eller hennes anhöriga en summa för att hemlighålla det oäkta barnet.

Det var den förändrade lagstiftningen som ledde till att antalet fosterbarn ökade. 1778 blev det tillåtet för kvinnor att föda barn anonymt. Man trodde sig på detta vis kunna få ner den höga spädbarnsdödligheten, vilken ofta berodde på att ogifta kvinnor lämnade sina nyfödda att dö. Det var en stor skam att föda "oäkta" barn och leva som ensamstående mor. Efter den nya lagen blev det vanligare att den ogifta moderns barn lämnades bort till kvinnor som mot en engångssumma lovade sörja för barnets uppväxt. Anonymiteten gjorde att varken prästen eller fosterbarnsnämnden blev informerade om födseln och därmed var det lätt för änglamakerskan att låta barnet försvinna. Eftersom den biologiska mamman sällan frågade efter sitt barn kunde fostermodern behålla summan för det döda barnet.

Att lämna bort nyfödda spädbarn förekom både i "finare" familjer och bland fattigt folk. I det förstnämnda fallet var det mest för att behålla familjens goda rykte och i det senare fallet för att den ensamma mam-

man och hennes familj inte hade ekonomiska möjligheter att försörja barnet. Vid slutet av 1800-talet fanns i Sverige drygt 40 000 fosterbarn. Men antalet var säkert betydligt högre på grund av anonymiteten.

Hur många av fostermödrarna som var änglamakerskor är svårt att få grepp om. Det finns inte många rättsfall där änglamakerskor stod åtalade vilket kan tyda på att man inte betraktade brotten som så allvarliga. I slutet av 1800-talet inspekterades 160 fosterfamiljer och där hittade man sex säkra fall av änglamakeri. Övriga dödsfall ansågs bero på fattigdom, svält och okunskap om barnavård.

Vanligast var det svält och vanvård som gjorde att barnet inte överlevde men det fanns också de änglamakerskor som aktivt tog barnet av daga. Så sent som 1930 blev en änglamakerska i Stockholm dömd för sin verksamhet. Den sista som dömdes till döden var Hilda Nilsson år 1917. Hon dömdes för mord på åtta fosterbarn. Domen hann aldrig verkställas eftersom Hilda begick självmord i cellen.

Fanns det då någon i våra trakter som kunde vara en änglamakerska? Ja läser man Mona Forsbergs bok "Berättelser från Ydre" så verkar det ha funnits en i Eksjö. Berättelsen handlar om Hulda som med sitt elfte

Mormor Hulda i Eksjö som räddade sitt barnbarn Inez från fostermamman.

barn i magen blev övergiven av sin man. Inte nog med att hon ensam fick ta omsorg om så många egna barn,

hennes dotter fick en son före äktenskapet som hon lämnade hos sin mor. När dottern några år senare gift sig med fadern ville hon ta sin son till sig men han ville vara kvar hos Hulda som han nu kallade mamma. Före giftermålet fick dottern Tyra ytterligare ett barn. Nu stod hon där som ogift mor med den skam det innebar på 1930-talet. Hon insåg att be mor om hjälp igen var inte tänkbart. Därför vände hon sig till en kvinna i Eksjötrakten som hon hört tog emot fosterbarn mot en ringa avgift. Naturligtvis trodde Tyra att hon lämnat sin lilla flicka Ines i goda händer när hon vinkade henne farväl. Men Hulda kunde inte få den flickan ur sina tankar och därför begav hon sig efter en tid till kvinnan utanför Eksjö för att se hur lilla Ines mådde. Vad Hulda fick se gjorde henne helt förskräckt! Flickan var mager, snorig och eländig. Inte hade hon växt något heller så Hulda bestämde sig för att ta henne med sig hem. Lilla

Ines fick nu den bästa mat Hulda kunde få tag i men för säkerhets skull ville hon också ge henne lite järntillskott. Hur skulle det gå till då? Jo Hulda filade järnspån från gamla lås och järnbeslag och blandade i vällingen eller gröten. På det viset slank det lätt ner i den lilla magra barnkroppen. Ines växte och piggade på sig och efter några år kunde hon förenas med sin mor och far. Tack vare sin mormors omtanke räddades hon till livet.

Två kända personer som också räddades sen de lämnats till änglamakerskor var skådespelarna Nils Poppe och Stig Olin.

Gerd Brisfjord Karlsson

Källor: Historia Hans Högman
Mona Forsbergs bok "Berättelser från Ydre"

Predikare-Lena

Torsdagen den 20 april fick Tranås-Ydre släktforskarförening besök av Olle Karlsson som berättade om Predikare-Lena. Lokalen var som vanligt välfylld och Olle förmedlade historien om ett märkligt och tragiskt människöde. Predikare-Lena, som egentligen hette Helena Sophia Ekblom, född 1790, växte upp i början av 1800-talet i Östergötland och fick redan som mycket ung synupplevelser och uppenbarelser. När hon berättade om dessa möttes hon av starkt motstånd från prästerskapet, men hennes berättelser som blev till predikningar var så medryckande att det samlades stora skaror som ville höra henne. När hon predikade var hon klädd i vitt och hon kom därför även att kallas "vita jungfrun". Denna hennes gåva sågs inte med blida ögon av samtidens mäktiga män, och hon kom att bli placerad på dårhus som det kallades på den tiden. Där kom Predikare-Lena att utsättas för en oerhört inhuman behandling. Hon fick utstå både misshandel och vanvård i ett försök att stävja hennes gåva och förmåga. Men hon lyckades behålla sitt förstånd och skarpa intellekt trots tjugo år på denna hemska anstalt. Efter dårhusvistelsen blev hon inhyst hos en bonde i Svinhults socken i Ydre. Där levde hon fram till sina sista dagar. På slutet alltmer förvirrad och 1859 frös hon ihjäl liggandes i en snödriva. Hon är begravd på Svinhults kyrkogård.

Olle Karlsson berättade den fängslade historien om Predikare-Lena.

Det var mycket drabbande och tänkvärt när Olle nämnde den slående likheten med den Heliga Birgittas uppenbarelser och hur hennes budskap togs emot. Det var knappast tal om dårhus för henne. Så olika det kan vara. Predikare-Lenas liv har blivit bok, skriven av Tore Zetterholm, och fast den är skönlitterär menade Olle att den speglar hennes liv på ett bra sätt.

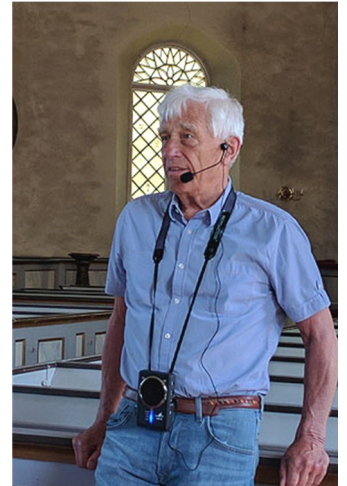
Efter föredraget serverades fika i vanlig ordning

Torbjörn Aronsson

Utflykt till Norra Vi

Lördagen den 20 maj arrangerades Släktforskarföreningens vårutflykt. Målet för årets utflykt var olika sevärdheter i Norra Vi socken och vädergudarna var helt på vår sida. Ett femtiotal medlemmar hade hörsammat inbjudan. Den vackra kyrkan stod först på tur och där fick besökarna höra en intressant berättelse av Björn Johansson från socknens hembygdsförening. Björn ledde oss sedan vidare till Ribbingshof som gränsar till kyrkan, där vi fick en rundvandring i trädgården. Han berättade om herrgårdens historia och om det omfattande renoveringsarbete som gjorts på byggnader och i trädgården.

Björn Johansson berättade om Norra Vi kyrka.

Efter ett kaffestopp hos Gerd och mig i trädgården till den före detta lilla

lanthandeln Nyvi, gick färden till kulturresevatet Smedstorp. Gerd Brisfjord Karlsson berättade om den gamla dubbelgården med anor från 1700-talet och där en del byggnader står kvar oförändrade sedan den tiden. Gården ger verkligen besökaren en genuin känsla av hur livet kunde gestalta sig för länge sedan. Gerd visade som avslutning stugan Hagalund, några hundra meter från huvudgården. En stuga byggd 1830 och som bara bebotts av hennes förfäder, där skraddaryrket gått i arv från generation till generation.

Lasse Karlsson

Gerd berättade om stugan Hagalund och om människorna som levde där.

Minnesord Olov Mattsson

Olov Mattsson har lämnat oss. Han var en hängiven och engagerad släktforskare och sedan många år medlem i vår förening. Platsen framför datorerna står tom men hans stora livsverk finns kvar. Sedan många år tillbaka har Olov ägnat sin tid åt att läsa in kyrkböcker och dokumentera torp och gårdar i Ydre och många olika socknar runt omkring. Olov började arbetet tillsammans med sin fru Ruth och de besökte då pastorsexpeditioner för att kunna använda kyrkböckerna. Utvecklingen gick dock snabbt framåt och de senare åren hade Olov inrett ett arbetsrum i sitt hem där han med hjälp av datorns möjligheter kunde utföra sitt forskningsarbete. Denna forskning var Olovs stora intresse och många är de timmar och dagar som han tillbringade framför sina datorer. Även en del soldater finns med på cd:n som han själv tillverkade. Denna dokumentation är ovärderlig för många släktforskare både i Sverige men också andra länder. Hans arbete har betytt mycket för Tranås/Ydre

Släktforskarförening, dels i vår verksamhet men också genom att vi kunnat förmedla den vidare inom och utom Sverige.

Så många gånger jag ringt till Olle och frågat om jag kan komma och hämta ett antal cd-skivor för att ha till försäljning i föreningen. ”Javisst, kom du” har han glatt svarat. Olle har öppnat dörren med ett leende varje gång jag varit där och det har varit en sann glädje att få en pratstund med honom. Min önskan är att Olov, då han satt och kämpade med prästernas ibland svårlästa handstil, kände hur stor betydelse hans arbete kom att få för oss släktforskare.

Tack Olov, du lever kvar hos oss när vi tittar in i stugorna och gårdarna som du hjälpt oss hitta. Tankarna går också till Olovs familj där hans plats i hemmet nu står tom.

Gerd Brisfjord Karlsson

Användbara arkiv

För en släktforskare finns det många arkiv i Sverige som kan ge värdefull information utöver de traditionella kyrkböckerna och liknande. Det finns lokala, regionala och centrala arkiv som innehåller ett brett spektra av material såsom kommunala, förenings- och företagsdokument.

Information om de olika arkivens material finns i de flesta fall samlat i den Nationella ArkivDatabasen (NAD) som administreras av Riksarkivet. Här kan du söka information om de flesta arkiv i Sverige. NAD <https://sok.riksarkivet.se/nad> är en databas som tillhandahåller ett nationellt arkivbildarregister med arkivhänvisningar, register över arkivinstitutioner med kontaktuppgifter samt hjälpdatabaser för topografisk indelning och förvaltningshistorik. Ett flertal institutioner publicerar även sökbara arkivförteckningar i NAD samt andra sökmedel. Dock är det mesta materialet inte digitaliserat ännu, utan man får söka upp respektive arkiv.

NAD innehåller också en del med förvaltningshistoria, vilket ger en mycket tydlig och intressant beskrivning av hur olika civila lokala och regionala myndigheter samt deras arkiv utvecklats i Sverige.

Lokala arkiv

I alla kommuner i vårt närområde finns mer eller mindre omfattande lokala arkiv. I de flesta fall finns arkivens innehåll också sökbara i NAD. Nedan följer en förteckning över vad som finns och hur man får praktisk tillgång till arkiven. Det mesta kommunala materialet omfattas av offentlighetsprincipen, vilket innebär att var och en har rätt att så skyndsamt som möjligt få tillgång till det. Vilket innebär direkt eller inom några dagar.

Tranås

Kommunen ansvarar för arkivet som innehåller främst de kommunala handlingarna från Tranås o de tidigare kommunerna Säby, Linderås och Adelöv (skola, fattigvård, barnavård, protokoll osv) samt visst föreningsmaterial.

Kontakta arkivansvariga via växeln 0140-681 00.

Ydre

I Ydre finns två arkiv, kommunens centrala arkiv och Ydre Lokalhistoriska Arkiv (YLA).

Kommunens centrala arkiv finns på Kommunkontoret. I detta arkiv finns handlingar som berör all kommunal verksamhet från de tidigare sockenkommunerna Torpa,

Asby, Sund, Västra Ryd, Svinhult och Norra Vi från 1863 fram till och med 1951 samt för den sammanlagda kommunen Ydre från 1952.

I YLA finns material från kommunens föreningar, organisationen, företag o likn. Båda arkiven sköts av kommunen. Kontakta kommunkansliet 0381-66 12 27.

Ydres hemsida innehåller även en sökfunktion:

www.ydre.se/omydre/arkiv/

sokiarkivet.4.765427d3123ffe1ada980005749.html

Ödeshög

Även i Ödeshög finns ett kommunalt och ett Lokalhistoriskt arkiv (ÖLA).

För att få tillgång till det kommunala arkivet med handlingar från den kommunala verksamheten ringer du kommunens växel 0144-350 30.

ÖLA drivs av en fristående idéell förening som samlat material från ett stort antal lokala föreningar och företag. Se deras hemsida: www.odeshogs-lokalhistoriska-arkiv.se.

Kinda

Kinda har också ett centralt kommunalt och ett Lokalhistoriskt arkiv. Båda sköts av kommunen. Det kommunala når du på telefon 0494-191 83 och det Lokalhistoriska på telefon 0494-191 12.

Boxholm

Boxholm har ett centralt arkiv med handlingar från de kommunala verksamheterna. Nås via Kommunens växel 0142-895 00.

Gemensam arkivarie

Ydre, Ödeshög, Kinda och Boxholm delar på en arkivarietjänst via det kommunala bolaget Itsam. Arkivarien Monica Länsberg kan du kontakta för att få mer information om de fyra kommunernas arkiv samt även via henne få praktisk tillgång till arkiven. Hon finns på telefon 0494-197 37.

Aneby

Anebys kommunala arkiv når du genom kommunkansliet 0381-462 20. Arkivet är tyvärr inte sökbart via NAD.

Lasse Karlsson

Olof Mattssons cd

Tranås Ydre Släktforskarförening kommer fortsättningsvis att tillsammans med Eksjöbygdens Släktforskarförening sälja Mattssons cd till ett pris av 150 kr + porto. På det viset håller vi Olof Mattssons och hans ovärderliga arbete levande!

Mattssons cd innehåller nu förutom familjer i Ydres gårdar och torp även socknarna Tidarsrum, Kisa, Västra Eneby, Oppeby, Kättilstad, Hägerstad, Hycklinge och Horn, samt soldater med familjer i hela Ydre kompani samt Ydredelen av Vifolka kompani.

Släktforskningen dag – Sjöfarten på Sommen

Tor Boij fängslade åhörarna med sina berättelser om sjöfarten på sjön Sommen och om människorna som fanns på båtarna.

mycket persontrafik och gods innan biltrafik tog över detta. Tor hade också många berättelser och anekdoter om alla skeppare som fanns på båtarna i Sommen. På bilden ser vi ett skepparmöte 1917 med från vänster Edvard Andersson, skeppare på Brandsnäs, Balder och Strömsholmen, Fritjof

På släktforskningens dag den 18 Mars hade föreningen besök av Tor Boij som berättade om sjöfarten på Sommen. En fullsatt lokal lyssnade på en mycket engagerande berättelse om båtar och original på sjön Sommen. De mest kända båtarna är förstås Boxholm II, Strömsholmen och Carl Johan, men Tor berättade även om Brandsnäs, Örn, Flemminge, Gripen och fler mer eller mindre kända skepp. Under 1800-talet och fram till mitten på 1900-talet användes de flesta båtarna för nyttotrafik, framför allt flottning av timmer till Sommens station där det lastades om till järnväg, men även

Skepparmöte 1917

Ångbåten Carl Johan som sjösattes 1874 och som sedan gick i passagerartrafik på sjön Sommen.

Andersson, skeppare på Boxholm 1 och Boxholm 2, Erik Andersson, skeppare på Boxholm 2, Emil Karlsson, skeppare på Gripen och Anton Sjöberg, maskinist på Boxholm 2. Sjön Sommen var då som nu en sammanbindande länk för församlingarna runt sjön.

Anders Johansson

Ett stort Tack!

Styrelsen vill rikta ett varmt tack till våra annonsörer för ert stöd till föreningens verksamhet. Vi vill också tacka de personer, ingen nämnd och ingen glömd, som på ett eller annat sätt skänker gåvor till föreningen.

Aronssons
Blomsterhandel | Storgatan 36, Tranås
Tel 0140-127 36
www.aronssonsblommor.se

FASTIGHETS Smäklarna
I TRANÅS AB
Göran Lennartsson, Reg. Fastighetsmäklare
Storgatan 4 0140-120 70 Fax 0140-190 20 info@fam nab.se
573 32 Tranås 070-520 70 55 www.fam nab.se

Släktforskardagarna 2017

Släktforskardagarna förlades i år sista helgen i augusti till Halmstad. Temat för de båda dagarna var "Vägar till västerhavet". Invigningstalade gjorde Lena Sommestad, Landshövding i Halland. Utställningshallarna på Halmstads Arena fylldes på kort tid med många nyfikna släktforskare. Vid sidan av utställningarna fanns många kända personer på föredragslistan. Nämnas kan Niklas Hertzman Arkiv Digital (som är huvudsponsor för Släktforskardagarna), Dick Harrysson, Ted Rosvall, Anna-Lena Hultman och många fler. Självtalade jag ett föredrag av Bengt Gärdfors med rubriken "Tysklandsfararna". Eftersom jag själv har en släkting som emigrerade till Nordtyskland ville jag veta lite mer om detta. Till min förvåning var det så många som 200 000 svenskar som tog sig till Tyskland i slutet av 1800-talet och framåt. Många agenter i Tyskland lockade med goda arbetsmöjligheter och bra arbete. Sanningen var något annat och efter hårt arbete fortsatte ett flertal sin resa till Amerika. Köerna ringlade långa framför flera utställare bland annat där man kunde få information om DNA. Även Arkiv Digital hade fullt framför sina datorer. Där fick man de senaste nyheterna som nu finns att tillgå på webbversionen.

Intressanta nyheter är:

Digitalt sökbart bouppteckningsregister (jättebra)
Porträttbilder från Stockholmsateljéer

Släktforskardagarna lockade tusentals människor till Halmstad. Vid många montrar var det fullt med folk, till exempel hos Arkiv Digital.

Digitalt sökbart register till födda-vigda-döda 1666-1894 Västra Södermanland
Början av utlägg av flygbilder

Det är väl värt att besöka Släktforskardagarna. Dels träffar man många intressanta människor både kända och okända och dessutom har man huvudet fullt av nya idéer under hemresan. Nästa års Släktforskardagar kommer att bli i Växjö. Planera in det redan nu!

Gerd Brisfjord Karlsson

Föreningens kursverksamhet hösten 2017.

Snart dags att starta höstens kursverksamhet. Grundkurs i släktforskning börjar den 28 september och pågår under åtta veckor. Det beror på antalet anmälningar om det blir både eftermiddags- och kvällskurs. Vuxenskolan tar emot anmälan.

I samband med detta vill jag kasta ut en fråga: Kan det finnas intresse att forska kring sin gård, sitt hus eller sin bygd? Skulle det vara intressant att träffas om detta ämne under två eller tre tillfällen?

Tala gärna om för mig vad ni tycker!

Gerd Brisfjord Karlsson

kursansvarig

E-post: gerdbk@yahoo.se, tel. 073-071 85 11

Ni som fått ett inbetalningskort i detta utskick har av någon anledning missat att betala årsavgiften. Vi hoppas naturligtvis att ni fortfarande vill vara medlemmar.

Föreningens styrelse 2017

Fr. v: Anders Johansson, Tom Wallberg, Solvig Wigén, Sören Andersson, Lenore Andersson, Lasse Karlsson, Torbjörn Aronsson.

Ordförande

Torbjörn Aronsson
Tel. 0140-182 86, 073-901 28 19
tobbearon@gmail.com

Vice ordförande

Lasse Karlsson
Tel. 0140-161 59, 072-321 61 59
lars.karlsson@folksam.se

Kassör

Solvig Wigén
Tel. 0140-621 30, 070-223 94 64
wigen.sg@telia.com

Sekreterare, webmaster

Anders Johansson
Tel. 070-627 93 41
webmaster@tranasydre.se

Ledamot

Tom Wallberg
Tel. 0140-136 21, 070-587 27 49
tom.wallberg@hotmail.se

Ledamot

Lenore Andersson
Tel. 070-646 24 59
l.andersson@allt2.se

Ledamot

Sören Andersson
Tel. 070-651 53 49
sand@allt1.se

Övriga funktionärer

Redaktionskommitté

Gerd Brisfjord Karlsson tel 0140-161 59
Torbjörn Aronsson tel. 0140-182 86
Lasse Karlsson tel 0140-161 59

Kursansvarig

Gerd Brisfjord Karlsson tel 0140-161 59

Ansvariga tisdagsöppet

Jörgen Jonsson tel. 070-352 16 94
Elisabet Linderfalk tel. 070-656 71 83

Medlemsöppet

Tisdagar mellan kl. 17.00 - 20.00 från 19 sept. t.o.m. 28 november.

Som tidigare erbjuder vi föreningens medlemmar att ta del av allt som finns i vårt arkiv och våra datorer i föreningslokalen, Storgatan 50 i Tranås. Jörgen Jonsson och Elisabeth Linderfalk ansvarar för denna verksamhet och hjälper till när så behövs.

Fikastund ingår!

Medlemsavgift 100 kr/år. Familjemedlem 50 kr/år
Föreningens plusgirokonto: 442188-9

Tranås/Äldre Släktforskarförening

www.tranasydre.se